

PROTOKÓŁ

z inauguracyjnego posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 24 czerwca 2014 roku, o godzinie 15:00 w siedzibie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji

1. Inauguracja działalności Rady do Spraw Cyfryzacji.

Rafał Trzaskowski, Minister Administracji i Cyfryzacji, w swoim wystąpieniu na otwarcie posiedzenia przedstawił formułę oraz charakter działania Rady do Spraw Cyfryzacji. Rada została powołana w składzie 20 członków, którzy są ekspertami z różnych obszarów – administracji publicznej, biznesu, organizacji pozarządowych, środowiska naukowego, wiedzy technicznej. Minister Trzaskowski zapewnił, że Rada będzie nową formą współpracy z interesariuszami, która pozwoli poznać opinie wszystkich zainteresowanych cyfryzacją w Polsce. W kolejnych posiedzeniach będą mogli aktywnie uczestniczyć, z możliwością udziału w dyskusjach, zewnątrzni obserwatorzy, a także osoby zaproszone. Wyjątek mają stanowić posiedzenia zamknięte, które będą protokołowane. Minister Trzaskowski podkreślił, że tak właśnie wygląda zarządzanie Internetem na świecie i do takiego modelu pragnie dążyć. Wspomniał również o tym, że przy wyborze członków Rady, kierował się tym, aby członkami Rady byli eksperci uznani w swoim środowisku. Nie jest to równoznaczne z reprezentowaniem przez nich konkretnej organizacji – ze względu na bardzo dużą liczbę podmiotów i środowisk zainteresowanych tematami, którymi zajmuje się Rada, w praktyce nie byłoby to możliwe. Otwarta formuła pracy Rady ma jednak zapewnić, że wszystkie punkty widzenia będą prezentowane podczas kolejnych spotkań tego gremium.

Na zakończenie części wstępnej minister Trzaskowski wręczył nominacje członkom Rady do Spraw Cyfryzacji. Na członków Rady zostali powołani:

1. Igor Ostrowski, równocześnie został powołany na Przewodniczącą Rady,
2. Joanna Berdzik,
3. Michał Chrzanowski,
4. Jan Czajkowski,
5. Adam Góral,
6. Piotr Kabaj,
7. Lidia Kołucka-Żuk,
8. Maciej Maciejowski,

9. Mariusz Madejczyk,
10. Grzegorz Sibiga,
11. Dominik Skoczek,
12. Anna Streżyńska,
13. Katarzyna Szymielewicz,
14. Elżbieta Traple,
15. Jarosław Tworóg,
16. Agata Waclawik-Wejman,
17. Piotr Waglowski,
18. Iwona Wendel,
19. Michał Andrzej Woźniak.

Na członka Rady został powołany także Alek Tarkowski, który nie był obecny na posiedzeniu.

2. Podsumowanie konferencji Net Mundial.

W drugiej części posiedzenia miał miejsce panel dotyczący Net Mundialu. Minister Trzaskowski zrelacjonował przebieg wizyty w Sao Paulo, gdzie analizowano zarządzanie Internetem. Wspomnił też o globalizacji organizacji The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) – pomyśle jej przejęcia od rządu amerykańskiego i oddanie w ręce interesariuszy, którzy mają zarządzać Internetem. Zwrócił uwagę na to, że zarządzanie to postrzegane jest jako sprawa techniczna, ale jest to sprawa również polityczna. Widoczne jest to np. w kwestii neutralności sieci – ma to wpływ na to, co będzie się działo w najbliższym czasie. Minister zauważył, że kraje członkowskie Unii Europejskiej angażują się w różnym stopniu jeśli chodzi o ten zakres tematyczny, pomimo apelu Komisji Europejskiej. Minister Trzaskowski podkreślił aktywną rolę Neelie Kroes, wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej i komisarz ds. agendy cyfrowej. Zauważył też, że ludzie boją się sytuacji, w której rząd zajmuje się siecią. Uznał więc, że trzeba próbować regulować ten proces tylko wtedy, kiedy jest taka konieczność, aby nie wystąpiły problemy związane z tzw. przeregulowaniem.

Minister wspomnił również, że w Sao Paulo został przetestowany nowy model współpracy wielostronnej – spotkały się tam różne środowiska. Podejmowane decyzje nie zawsze zadowalały wszystkich, ale ostatecznie udało się stworzyć dokument zawierający konkretne postanowienia na gruncie wspólnych ustaleń. Jednym z postanowień było to,

że prawa człowieka powinny być przestrzegane w taki sam sposób zarówno w świecie realnym, jak i w Internecie.

Minister podsumował Net Mundial jako wyjątkowe spotkanie, podczas którego po raz pierwszy spotkał się z tak otwarcie prowadzonymi negocjacjami. Minister Trzaskowski za cel obrał aktywizację interesariuszy w Polsce do czynnego udziału w procesach, które mają miejsce na świecie i w Europie. Dał wyraz temu, że my Polacy mamy co naśladować, ale mamy też własną specyfikę, która jest uznawana na świecie i w Europie. Mówił też o promowaniu modelu wielostronnego w gremiach, w których rząd polski jest obecny, o dążeniu do wypracowania jednego, wspólnego, unijnego stanowiska, które w tak wypracowanej formie będzie skuteczne. Minister zwrócił uwagę a to, że nie jest to sprawa prosta, ze względu na to, że kwestie dotyczące m.in. równowagi między prywatnością a równością, kwestie bezpieczeństwa, zarządzania domenami (zwłaszcza wysokiego rzędu, które są bardzo kontrowersyjne), neutralności w sieci są zupełnie różnie rozstrzygane w różnych krajach i wiąże się to z problemami natury politycznej.

W dalszej części spotkania Marcin Krasuski, naczelnik w Departamencie Telekomunikacji, przedstawił krótką prezentację na temat globalizacji ICANN. W pierwszej kolejności zarysował polityczne tło tego procesu oraz zaprezentował okoliczności, które sprawiają, dlaczego temat ten jest tak ważny w dzisiejszych czasach. Zwrócił uwagę na następujące kwestie:

- porażka światowej Konferencji ds. Telekomunikacji Międzynarodowej, zorganizowanej przez ITU w 2012 r., która zademonstrowała brutalne podziały na świecie w kwestii podejścia do Internetu;
- wzrost ambicji niektórych państw – część z nich widzi możliwość do zaakcentowania swojej pozycji na arenie międzynarodowej.

W Brazylii osiągnięto kompromis – powstał dokument składający się z dwóch części:

1. zbioru zasad dotyczących zarządzania Internetem,
2. mapy drogowej mówiącej o modelu zarządzania Internetem.

Następnie głos zabrał Michał Woźniak, członek Rady, który w Brazylii reprezentował stronę społeczną. Krytycznie ocenił przyjęte dokumenty, natomiast sam Net Mundial ocenił jednak pozytywnie, ze względu na skuteczne, w jego ocenie, pierwsze przetestowanie modelu wielostronnego w praktyce. Zwrócił uwagę na to, że osoby ze środowiska organizacji pozarządowych oceniają negatywnie Net Mundial. Wynika to z przyzwyczajenia do modelu dyskusji merytokratycznej – modelu dyskusji, który ma zastosowanie w kręgach technicznych. Podkreślił również, że wzrasta zainteresowanie zarządzaniem Internetem.

Nowa forma modelu wielostronnego zakłada negocjacje, dyskusję, w której, na równych prawach mogą zabierać głos przedstawiciele administracji, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego, organizacji naukowych i technicznych. Michał Woźniak podkreślił to, o czym wcześniej wspominał już minister Trzaskowski, a mianowicie fakt, iż Polska delegacja mocno zaakcentowała, że w dokumencie nad którym pracowano musi się znaleźć zapis o niezgodności masowej inwigilacji z prawami człowieka. Taki zapis pojawił się jedynie na forum wszystkich uczestników. Nie znalazł się jednak w ostatecznym dokumencie, ponieważ Komitet usunął ten element. Na tym etapie reprezentacja została zaburzona – grupy interesariuszy nie zostały podzielone po równo.

Na zakończenie swojego wystąpienia Michał Woźniak stwierdził, że nie może ocenić Net Mundialu jednoznacznie. Zaletą nowego modelu zarządzania Internetem jest to, że mogą wziąć w nim udział przedstawiciele z różnych środowisk, ale jego zdaniem powinien on zostać jeszcze dopracowany.

Następnie głos zabrał Igor Ostrowski, Przewodniczącemu Rady do Spraw Cyfryzacji, który uzupełnił idee, które mają przyświecać Radzie. Podkreślił, że gremium to będzie funkcjonowało w otwarty, inkluzywny i transparentny sposób, współpracując z różnymi środowiskami. Zwrócił też uwagę na to, że przewiduje możliwość powoływania zespołów roboczych w ramach Rady. Jego zdaniem Rada powinna wzorować się na innych, funkcjonujących już tego typu organach. Za przykład podał Multistakeholder Advisory Group przy ONZ (MAG). Podkreślił też, że Rada przy Ministrze Administracji i Cyfryzacji funkcjonuje w oparciu o zasady podziału na 5 grup interesariuszy – administracja rządowa, organizacje pozarządowe, biznes, środowisko akademickie oraz eksperci sektora IT. Z każdego kręgu zostało wyłonionych czworo przedstawicieli i wszystkie grupy traktowane są równorzędnie. Gremium to działa w oparciu o uczciwe zasady traktowania wszystkich grup. Celem jest stworzenie forum do dyskusji na posiedzeniach Rady oraz konferencjach organizowanych przez Radę, gdzie będą omawiane różne tematy mające znaczenie dla cyfryzacji.

3. Potencjał rozwoju ponownego wykorzystywania zasobów miejskich.

Kolejną częścią spotkania był panel dotyczący potencjału rozwoju ponownego wykorzystania zasobów miejskich, moderowany przez Lidię Kołucką-Żuk, członka Rady do Spraw Cyfryzacji. Uczestnikami panelu byli:

- Iwona Wendel, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, członek Rady do Spraw Cyfryzacji;

- Michał Olszewski, Zastępca Prezydenta m. st. Warszawy;
- Jan Czajkowski, członek Rady do Spraw Cyfryzacji;
- Grzegorz Sibiga, Kierownik Zakładu Prawa Administracyjnego w Instytucie Nauk Prawnych PAN, członek Rady do Spraw Cyfryzacji;
- Maciej Groń, Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (MAC).

Na wstępie Maciej Groń podsumował cztery ostatnie lata w zakresie ponownego wykorzystania informacji publicznej. Polska miała bardzo mało czasu (pół roku) na implementację dyrektywy re-use. Przygotowania nad nową ustawą zaczęły się w 2011 r. i wtedy właśnie po raz pierwszy wprowadzono do porządku prawnego w Polsce pojęcie ponownego wykorzystania informacji publicznej. W ubiegłym roku została przyjęta nowelizacja dyrektywy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego. Polska już wcześniej wywiązała się ze znacznej części zobowiązań. W tej nowelizacji dyrektywy odstąpiono od wnioskowego trybu ponownego wykorzystywania. Dyrektor Groń przypomniał, że została wprowadzona zasada bezwarunkowości, zasada bezpłatności oraz domniemania bezwarunkowości. Polska ustawa jest pozytywnie oceniana w Komisji jeśli chodzi o kwestie formalno-prawne. Praktyka wskazuje jednak, że nie jest tak dobrze. Często podmioty ubiegające się o informację publiczną i te, które ją udostępniają, nie rozumieją czym różni się ponowne wykorzystywanie informacji publicznej od jej udostępnienia. Wspomniał też o Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej (CRIP), które funkcjonuje od ponad miesiąca. Na początku wiele podmiotów nie rozumiało czemu ma to służyć. W Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej 15 podmiotów udostępnia 120 zasobów danych, co daje nam ponad 500 różnych plików. Jako sukces Dyrektor Groń wskazał to, że podmioty publiczne zgłaszają się same do MAC, aby znaleźć się w CRIP. Zasygnalizował również, że Ministerstwo planuje w lipcu rozpocząć działania zmierzające do przygotowania nowelizacji tzw. „rozporządzenia zasobowego” Ministra Administracji i Cyfryzacji, które dotyczy zasobów udostępnianych w CRIP. CRIP zaś pokazuje jak działa administracja publiczna – standardy umieszczane w danych są tam takie, jakie generuje administracja. Po stronie administracji ten problem został zauważony i widać zmianę w postaci przygotowywania lepszych formatów i standardów udostępniania.

Podsumowując swoją wypowiedź, Maciej Groń stwierdził, że po tych dwóch latach różnica w zakresie ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego jest zauważalna, ale nadal daleka od ideału.

Kolejny panelista, Grzegorz Sibiga, wspominał o zmianie dyrektywy re-use i projektu nowej ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego. Poddał pod dyskusję zagadnienie – czego obywatele oczekują od ustawodawcy jeśli chodzi o re-use. Podstawowymi celami re-use, które wskazał są: wykorzystanie potencjału informacji sektora publicznego, tworzenie usług opartych na tej informacji w celach zarówno komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Zauważa on dwie płaszczyzny zapotrzebowania:

1. Zapotrzebowanie, które kreuje sam rynek – zwłaszcza biznes – który wie czego oczekuje w związku ze świadczonymi usługami;
2. Administracja udostępnia te dane, umożliwiając ponowne wykorzystanie i to kreuje potrzeby w postaci produktów i usług opartych na tej informacji.

W jego ocenie kluczowe znaczenie mają działania proaktywne w zakresie przekazywania informacji do ponownego wykorzystania. Uważa, że należy zachęcać podmioty do przekazywania tych informacji, a nie czekać na wnioski. Podkreśla, że tryb wnioskowy jest trybem uzupełniającym. Po 2,5 roku obowiązywania przepisów o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego można zauważyć, że same przepisy nie wystarczą. Ważne jest podejście ze strony podmiotów sektora publicznego i ze strony interesariuszy. Istotna jest współpraca. Ważny jest dla niego rozszerzony zakres przedmiotowy – zasoby kultury będące w domenie publicznej i wszystkie inne informacje do ponownego wykorzystania. Grzegorz Sibiga zasugerował, aby postawić nacisk na proaktywne działanie w zakresie przekazywania informacji przez podmioty publiczne, aby kreować innowacyjność, a nie tylko zaspokajać zapotrzebowanie. Jego zdaniem brakuje organów wyspecjalizowanych, które zajęłyby się udostępnianiem informacji publicznej.

Następnie głos zabrała Iwona Wendel, która zwróciła uwagę na ważną rolę Biuletynów Informacji Publicznej (BIP), które określiła jako skarbnicę wiedzy i materiałów do ponownego wykorzystania. Swoją wypowiedź oparła na statystykach z BIP wybranych miast. Uważa, że większość osób nie potrafi z tego korzystać ze względu na niewystandaryzowaną informację publiczną. Dodała także, że udostępnianie informacji publicznej w BIP jest z punktu widzenia urzędów tańsze niż przekazywanie jej na wnioski. Minister Wendel wyraziła nadzieję na zaangażowanie podmiotów publicznych w ten proces.

Michał Olszewski, Zastępca Prezydenta Warszawy, zauważył, że kluczowe jest zwiększenie świadomości administracji publicznej, jakimi zasobami faktycznie dysponuje. Jako przykład podał informacje przestrzenne, które są niezwykle przydatne i bardzo często wykorzystywane w innowacyjny sposób w połączeniu z innymi publicznie dostępnymi danymi (np. aplikacja do obsługi systemu rowerowego Nextbike.pl, serwis jakdojade.pl).

Uważa on, że barierą procesu ponownego wykorzystania informacji publicznej są złożone przepisy, ograniczenia ustawowe, mała dostępność, odpłatność i ochrona danych.

Natomiast Jan Czajkowski wyraził opinię, że brak zaufania między sektorami rodzi problemy. W jego ocenie nie ma potrzeby regulowania tych sektorów przepisami, które miałyby określać rodzaj współpracy. Zaznaczył też, że finanse sektora publicznego będą się zmniejszały, zaś wydatki na inwestycje będą znaczące. Środków należy więc szukać w sektorze prywatnym, stąd tak ważna w jego przekonaniu jest kwestia zaufania i uczciwe relacje.

Następnie została otwarta dyskusja, w której udział wzięli: Rafał Trzaskowski, Piotr Wąglowski, Katarzyna Szymielewicz, Michał Andrzej Woźniak, Borys Góra, Jan Czajkowski, Michał Olszewski i Tomasz Fiołek.

4. Innowacje w środowisku cyfrowym – wyzwania dla Europy, Eoin O'Dell, dr prawa Trinity College, Dublin

Na zakończenie posiedzenia Eoin O'Dell na prośbę Przewodniczącego Rady wygłosił prezentację dotyczącą własności intelektualnej. Przedstawił informację o pracach specjalnej komisji powołanej przez ministra ds. pracy, przedsiębiorstw i innowacji Irlandii, której zadaniem jest m.in. zidentyfikowanie barier dla innowacji w obecnie obowiązujących na wyspie przepisach dotyczących ochrony własności intelektualnej. Autor prezentacji jak i uczestnicy dyskusji podkreślali bardzo złożony charakter omawianej problematyki. Współpraca i konsensus poszczególnych interesariuszy, w tym twórców, przemysłu kreatywnego, pośredników i użytkowników jest konieczna do wypracowania propozycji zmian w poszczególnych krajach UE.

Uczestnicy posiedzenia:

1. Minister Rafał Trzaskowski
2. Podsekretarz stanu Roman Dmowski

Członkowie Rady:

3. Igor Ostrowski – Przewodniczący
4. Joanna Berdzik
5. Michał Chrzanowski
6. Jan Czajkowski
7. Adam Góral
8. Piotr Kabaj
9. Lidia Kołucka-Żuk
10. Maciej Maciejowski
11. Mariusz Madejczyk
12. Grzegorz Sibiga
13. Dominik Skoczek
14. Anna Streżyńska
15. Katarzyna Szymielewicz
16. Elżbieta Traple
17. Jarosław Tworóg
18. Agata Waclawik-Wejman
19. Piotr Wąglowski
20. Iwona Wendel
21. Michał Andrzej Woźniak

Zaproszeni goście:

22. Eoin O'Dell

Pracownicy MAC:

23. Maciej Groń
24. Artur Koziołek
25. Marcin Krasuski
26. Włodzimierz Marciński
27. Elżbieta Markowska

28. Joanna Popielawska

29. Katarzyna Ślimak

Obserwatorzy zewnętrzni:

30. Andrzej Abramczuk

31. Katarzyna Ananicz

32. Iwona D. Bartczak

33. Karol Breguła

34. Borys Bura

35. Paweł Aleksander Chojnacki

36. Józef Chwast

37. Tomasz Fijołek

38. Łukasz Furgała

39. Tadeusz Gromak

40. Mirosław Gumularz

41. Adam Jadczyk

42. Andrzej Jarosz

43. Joanna Jaworska

44. Barbara Jurczyńska

45. Małgorzata Kalinowska

46. Joanna Karczewska

47. Wojciech Kaszycki

48. Maciej Kawecki

49. Krzysztof Kopczyński

50. Władysław Majewski

51. Krzysztof Markowski

52. Michał Matuszewski

53. Grzegorz Molewski

54. Łukasz Okuniewicz

55. Michał Olszewski

56. Radosław Pietroń

57. Paweł Potakowski

58. Krzysztof Sidor

59. Krzysztof Sikora

60. Aleksandra Suwała
61. Grzegorz Szczepblewski
62. Marek Średniawa
63. Magdalena Taczanowska
64. Jakub Turowski
65. Marcin Waszak
66. Rafał Witkowski
67. Krystyna Wojciechowska-Izdebska
68. Konrad Wojterkowski
69. Tomasz Woźniak
70. Karolina Wysocka
71. Piotr Zydorowicz

Sekretariat Rady:

72. Olga Jurkowska, MAC
73. Urszula Stępień, MAC
74. Katarzyna Świątkowska, MAC
75. Tomasz Trzaska, MAC
76. Katarzyna Wilczewska, MAC
77. Joanna Zdziarska, MAC